

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נדרים, דף ס"ב

ר' טרפון אשכחיה הווא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל. אחתיה בשקא ושקליה ואמטייה למשדיה בנהרא. אמר לו: אוי לו לטרפון שזה הורגו! שמע הווא גברא, שבקיה וערק. אמר רבי אבהו משום ר' חנניה בן גמליאל: כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה, אמר: אוי לי שנשתמשתי בכתרה של תורה.

אחתיה בשקא - הכניסו לשק
למשדיה בנהרא - להשליכו בנהר
שבקיה וערק - עזב אותו וברח

הסבר: רבי טרפון אכל תאנים בשדה בזמן שבו הן כבר נחשבו להפקר. ראה אותו האיש ששומר על השדה, חשב שהוא גנב, הכניסו לשק ועמד להשליכו לנהר. רבי טרפון גילה לו את זהותו, והאיש נבהל, עזב אותו וברח. כל ימיו הצטער רבי טרפון על כך שהשתמש בכבוד התורה כדי להציל את עצמו.

| על המפה

בית הקברות של קבוצת כנרת

בית הקברות כנרת נמצא ליד הכנרת. הוא נחנך בשנת 1911 ושימש את תושבי המושבה כנרת וקבוצת כנרת. הראשון שנקבר במקום היה מנחם מנדל שמואלביץ, ועם השנים נקברו בו אישים ידועים רבים, ביניהם נעמי שמר, רחל המשוררת, ברל כצנלסון, אברהם הרצפלד ואחרים. בבית הקברות יש גם חלקה מיוחדת לעולים מתימן שהתיישבו בכנרת, וחלקה ליהודים שגורשו מתל אביב בשנת 1917 וסבלו מתנאים קשים. אנשים רבים מבקרים במקום כדי להזדהות עם האישים הקבורים בו ולקבל מהם השראה.

בית הקברות כנרת (Ilana Shkonik, Wikipedia, אילנה שקולניק)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר נשים | מסכת נדרים ס"א-ס"ז

פרשת ויגש | א'-ז' בטבת (31-25 לדצמבר)

דף ס"א: עיגולי דבילה

בימים עברו נהגו לעשות "עיגולי דבילה". "דבילה" היא תאנה מיובשת.

מהם "עיגולי דבילה"? היו מנגשים (מדביקים) יחד תאנים רבות ויוצרים מהם כעין עיגול גדול ובו תאנים רבות. עושהו ויאשיהו התגוררו בארץ ישראל לפני שנים רבות מאוד. באחד הימים החמים של הקיץ ביקשו רשות משכנם לטיל בפרדס התאנים הנפלאות שלו, והוא הסכים. לאחר שנכנסו לתוך הפרדס הם הבחינו בתאנים טעימות למראה פזורות בפרדס פה ושם. המוטרק להם לקחת אותן לעצמם? התלמוד מלמדנו שלפעמים מותר. מתי? אם בעל הפרדס כבר ארז את רוב הספינים שבהם הוא משתמש כדי לעשות עיגולי דבילה, הרי זה סימן שהוא הפקיר את התאנים שנותרו בשדה והם הפקיר ומותר לקחת אותם.

דף ס"ב: כבוד תלמידי חכמים

בדף זה בתלמוד מופיעה הלכה חשובה שנובעת מכך שצריך לכבד ביותר תלמידי חכמים. למשל, תלמיד חכם שכא לבית הדין כי יש לו דין תורה, אינו צריך להמתין בתור אלא הוא נכנס ראשון מפני כבוד התורה, זאת מפאת כבודו ועל מנת שלא יתבטל מתלמודו ולכן יש לאפשר לו להיכנס ראשון.

התלמוד דורש מהפוסק, שכשם שמכבדים כוהן ליטול את המנה הראשונה בפסעודה, כך צריך לנהוג גם בתלמידי חכמים, וכשם שמכבדים את הכוהן לזמן בברכת המזון, כך צריך לכבד תלמידי חכמים לזמן בברכת המזון.

דף ס"ג: אדר ראשון ואדר שני

ישנן שנים שבהן יש שני חודשי אדר. אדר ראשון ואדר שני. שנים אלו נקראות שנים מעוברות, שיש בהן שלושה עשר חודשים ולא שנים עשר חודשים כבשנה רגילה. ילד שנולד בחודש אדר בשנה רגילה, ובר המצוה שלו חל בשנה מעוברת, מתי חוגגים לו "בר מצוה" - באדר ראשון או באדר שני?

התשובה היא: באדר שני! גם את מצות קריאת מגילת אסתר ואת כל מצוות יום הפורים מקיימים באדר שני. אבל אם הוא נולד בשנה מעוברת באדר א' ושנת בר המצוה שלו היא גם כן בשנה מעוברת, הוא נהיה בר מצוה באדר א'.

דף ס"ד: "פתח" להתרת הנדר

ישנו כלל חשוב בדיני התרת נדרים הנקרא "פתח". דהינו - אדם שנדר נדר יכול להתירו על ידי "פתח". למשל, יהודה היה סופר שכתב תפילין ומזוזות. יום אחד הוא נדר שהשנה הזו הוא לא יהנה מתנור חימום כל החורף. הגיע החורף, נהיה קר, והוא גילה שהוא בבקעה רצינית - הידים שלו קרות מאוד והוא אינו יכול לכתוב באופן מדייק. הלא יהודה אל החכמים והם מצאו לו "פתח" להתיר את נדרו, הם שאלו אותו: "אם היית יודע שלא תהיה מסוגל לכתוב מזוזות - היית

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שבגיל הזה יותר נכון להישאר במסגרת המוכרת של תיכון בו היא למדת, לחוות חוויות חברתיות עם חברותיה המוכרות, ללמוד עוד נושאים, ולא להקדיש את כל החיים רק לנושא אחד. בגיל מאוחר יותר לאחר שתחוה את כל חוויות גיל הנעורים תוכלו דיקלה להחליט האם היא רוצה להקדיש את כולה למוזיקה ובאיזו מסגרת, תוך הבנה בוגרת יותר מה המחיר שזה יגבה ממנה.

חלק מבני המשפחה
טענו שאם בתיכון הזה
היא תתפתח מבחינה
מוזיקלית ומקצועית, אז
זה מה שנוכל לה לעשות,
גם אם זה יבוא על חשבון
דברים אחרים, וגם אם
יהיה לזה מחיר חברתי או
אישי כזה או אחר.

אנ...?
עכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

הקמת קבוצת כנרת

קבוצת כנרת היא יישוב מדרום לכנרת. הוא הוקם בשנת תרע"ד על ידי בנציון ישראלי, נוח נפתולסקי ומאיר רוטברג. הקבוצה הראשונה של המתיישבים במקום מנתה 16 חברים, שדגלו באידיאולוגיית "כיבוש העבודה" ועבדו ביישובים הסמוכים. הם ישבו בחוות כנרת, שהוקמה כדי להכשיר פועלים יהודים לעבודה חקלאית. כמו כן, התיישבה במקום קבוצה של עולים מתימן, "תימני כנרת", שחיו במסגרת נפרדת. עם השנים גדל מספר התושבים, ובשנת 1929 עברו חברי הקבוצה להתיישבות הקבועה במרחק כשני קילומטרים מחצר כנרת. שם נמצא היישוב עד היום.

שלושת הבתים הראשונים בקבוצת כנרת, בשנות ה-20.
במבנה המרכזי מבין שלושת הבתים על הגבעה, שוכן
מוזיאון לתולדות כנרת (Wikipedia)

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- קהילת 'בית מדרש קהילתי', גבעת שמואל.

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שיר של יום

בבית המקדש נהגו הלויים לומר בכל יום בשבוע מזמור תהילים מיוחד הקשור לעניינו של אותו היום, שנקרא "שיר של יום". כיום נוהגים לומר את אותו מזמור לקראת סוף תפילת שחרית.

יְשׁוּעָה לְעַלְמָא
אֲשֶׁלָּא יָשָׁא, שְׂטֵן לֹא מִלְּחָמָא, סִימָנִיתָ עָלָיָךְ
יְהוֹשֻׁעַ עָלֶיךָ, שְׂטֵן לֹא מִלְּחָמָא, סִימָנִיתָ עָלֶיךָ
יְהוֹשֻׁעַ עָלֶיךָ, שְׂטֵן לֹא מִלְּחָמָא, סִימָנִיתָ עָלֶיךָ
יְהוֹשֻׁעַ עָלֶיךָ, שְׂטֵן לֹא מִלְּחָמָא, סִימָנִיתָ עָלֶיךָ

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי היא הדמות שבציור?
- 2 מה המקום של הציור, ומהם ההרים ממול?
- 3 אילו שירים רמוזים בציור?
- 4 מה מסמל התכשיט על מצחה של הזמרת?

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני |

1. משוררת, מלחינה וזמרת ידועה.
2. גדלה בקבוצת כנרת.
3. שם משפחתה המקורי היה ספיר.
4. כתבה את השירים "ירושלים של זהב", "שירת העשבים", "לו יהי" ועוד.
5. כלת פרס ישראל לזמר עברי.

למה יאמץ

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תת"ס	5258 ה'תרנ"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 ה'רמ"א	4650 ה'רמ"ה	4260 ה'רמ"ז
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 ה'ר"ב אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 ה'תר"ץ	1500 ה'תת"ס החדשה	1492 ה'רנ"ב גירוש ספרד	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

כמה כוח יש לדיבורו של האדם, ניתן ללמוד מסיפור בריחתו של יעקב מבית לבן: כשלבן מגיע לחפש את התרפים שלקחה רחל, מתחייב יעקב ואומר שמי שהתרפים תחת ידו - ימות. יעקב כמובן לא התכוון לפגוע באשתו היקרה, אך דיבורו הוביל לפטירתה המקודמת של רחל בלידה. כך גם מספרת הגמרא על יהוא - אחד ממלכי ישראל הטובים ביותר, שנפל בסוף ימיו לע"ז בגלל דברים שהוציא מפיו. יהוא רצה לגלות את כל נביאי הבעל כדי להשמידם ולכן פרסם ואמר: "אחאב עבד את הבעל מעט, יהוא יעבדנו הרבה". כוונתו של יהוא הייתה לטובה, וכל רצונו היה לכנס ולחשוף את נביאי הבעל כדי להורגם, אך עצם האמירה כי גם הוא עובד ע"ז, אפילו כטקטיקה מלחמתית, פעלה בצורה שלילית שהובילה לכך שגם הוא עצמו נפל בדיוק במה שהוא הוציא מפיו.

סדר נשים | מסכת נדרים, דף ס"ד - ס"ז

נודר? יהודה השיב: "ודאי שלא". במקרה כזה הם מתירים לו את הנדר.

אבל, אם כשיהודה נדר את הנדר הוא עדין לא היה סופר ואפילו לא תכנן להיות סופר ורק אחר כך הוא למד לכתוב תפילין ומזוזות, אי אפשר להתיר לו את הנדר על ידי ה"פתח". מדוע? מפני שרק על דבר שהיה כבר בשעת הנדר אפשר לעשות "פתח", אבל יהודה עוד לא היה סופר סתם בשעה שהוא נדר ולכן אין לו "פתח" להתיר הנדר.

דף ס"ה: נבוכדנאצר

בתקופת חורבן בית המקדש הראשון, מלך נבוכדנאצר על בבל.

נבוכדנאצר היה אדם אכזרי ביותר. פעם אחת צדקתו מלך יהודה ראה שנבוכדנאצר אוכל ארנבת חיה. נבוכדנאצר הרשע התביש מאוד וחשש פן יגלה צדקתו לכל על המעשה הנאצל, והוא אמר לצדקתו: הישבע לי שלא תספר לאיש את מה שראית. לצדקתו לא הייתה ברירה והוא נשבע.

אחר כך החליט צדקתו שעליו לספר את המעשה כדי שכולם ידעו מיהו נבוכדנאצר, אך מפני שנשבע לנבוכדנאצר שלא יעשה כן, הוא לא סיפר. מרוב צער על כך שאינו יכול לספר את המעשה המזויע, לא יכול היה צדקתו לעסוק בעבודת ה'. ראו זאת החכמים והתירו לו את שבועתו, כדי שיחזור לעסוק בעבודת ה'.

דף ס"ו: מצות עונג שבת

בספר ישעיהו נאמר: "אז תתענג על ה'... וקראת לשבת ענג". מפסוק זה למדים שיש מצוה להתענג בשבת. אין מתענגים בשבת? אוכלים ושותים לכבוד ומוגשים מעדנים ומאכלים טעימים. לכן גם אסור להצטער בשבת. מפני עונג שבת יש לאכול בשבת מאכלים חמים, טובים וטעימים. לכן בערב שבת אנו מניחים את המאכלים החמים על הפלטה כדי לענג את השבת במאכלים חמים.

חז"ל אמרו כי מי שמקפיד לענג את השבת כראוי זוכה למילוי משאלות לבו ביד הקב"ה. מפני חשיבות מצות עונג שבת, לומדים בדף זה, כי אדם שנדר שלא יאכל בשר ושלל ישתה יין שלושים יום, יכול חכם להתיר לו את הנדר על ידי שישאל אותו: האם ידעת שעל ידי הנדר שלך תצטער גם בשבת ולא תוכל לאכול בשר ולשתות יין בשבת? אם הנדר עונה שבשעת הנדר הוא לא זכר זאת, החכם יכול להתיר לו את הנדר.

דף ס"ז: ילדה בת 12 שנדרה נדר

הפרק העשירי של מסכת נדרים, פרק "נערה המאורסה", עוסק בהלכה מיוחדת שחידשה התורה בהלכות נדרים, והיא שאם ילדה מגיל אחת עשרה עד גיל שנים עשרה וחצי נדרה נדר, רשאי אביה לבטל את הנדר שהיא נדרה.

האם לעולם הוא יכול לבטל את הנדר?

לא, רק באותו יום שבו הוא שמע שבבתו נדרה נדר הוא יכול לבטלו, אך אם לא ביטלו באותו יום, שוב אינו יכול לבטלו.

במשנה הראשונה של פרק "נערה המאורסה" לומדים, כי אם הנערה כבר הייתה מאורסת, אין די בכך שאביה יבטל את נדרה, אלא צריך שגם הארוס שלה יבטלנו. רק האב והבעל יחד יכולים לבטל את הנדר.

לאחר הנישואין רק הבעל יכול לבטל את הנדר שלה.

חידה!

למדנו על מלך רשע. חברו בין המלכים לבין מעשיהם:

1. נבוכדנאצר
2. אנטיוכוס
3. שלמנאסר
4. טיטוס
5. פרעה נכה

- א. הגלה את עשרת השבטים
- ב. טימא את בית המקדש
- ג. הרג את המלך יאשיהו
- ד. החריב את בית ראשון
- ה. החריב את בית שני

(1-5, 4-א, 3-ב, 2-ג, 1-ד: מוזכרים)

שאלות השבוע??

1. למי נותנים לאכול מנה ראשונה בסעודה?
2. בשנה מעוברת, באיזה חודש קוראים את המגילה?
3. איזה סוד התקשה המלך צדקיהו לשמור?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *ביפיקור רואה חשבון

